

Malatya İli Turgut Özal Tabiat Parkının Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi

Aykut RÜZGAR^{1*} , Halit KOÇAK¹ , Metin DEMİR²

ORCID 1: 0000-0003-4610-0675

ORCID 2: 0000-0003-1419-0944

ORCID 3: 0000-0001-9374-6079

¹ Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, 25100, Erzurum, Türkiye.

² Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 25100, Erzurum, Türkiye.

* e-mail: aykutrzgr@outlook.com

Öz

Şehirler sahip oldukları imkanlar ile insanlara büyük kolaylıklar sunmaktadır. Ancak yoğun nüfus ve iş temposu sebebiyle kırsal alanlara göre daha stresli bir yaşam ortamı oluşturduğu için kentlerdeki insanlar serbest zamanlarında çeşitli doğal mekanları tercih etmektedir. Bu mekanlar; Milli Parklar, Doğa Parkları, Kent ormanları, Tabiat Anıtları veya Tabiat Parkları olabilmektedir. Tabiat Parkları; tahrip edilmemiş doğal yapıları, doğa ve yaban hayatı ile iç içe olmaları, manzara güzelliği gibi imkanları bir arada sunan ve ziyaretçilerini memnun edip bu imkanları sunmasından dolayı Turgut Özal Tabiat Parkı çalışma sahası olarak seçilmiştir. Malatya ili, Battalgazi ilçesinde bulunan Turgut Özal Tabiat Parkında yapılan çalışmada, Gülez (1990) tarafından geliştirilen rekreasyonel mekanların potansiyelinin belirlendiği yöntem kullanılarak alanın rekreasyonel potansiyeli incelenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında Turgut Özal Tabiat Parkı'nın rekreasyon değerinin %78 olduğu belirlenmiştir. Gülez Yöntemine göre %75 ve üzeri bir puana sahip rekreasyon alanları çok yüksek potansiyele sahip alanlar olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda çalışma alanının daha iyi rekreasyonel bir hizmet verebilmesi için alanda görülen eksiklikler tespit edilip giderilebilmesi için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tabiat parkı, rekreasyon, Gülez yöntemi, Malatya

Determination of the Recreation Potential of Turgut Özal Natural Park in Malatya

Abstract

Cities offer great advantages to people with the opportunities they have. Same time; Because cities have a dense population and a more stressful living environment than rural areas due to their busy pace of work, people living in cities prefer various natural places in their free time. These places can be National Parks, Nature Parks, Urban Forest, Natural Monument, or Nature Parks. Nature Parks; These areas offer opportunities such as unspoiled natural structures, nature and wildlife intertwined with nature and wildlife, and the beauty of the landscape. In the study conducted in Turgut Özal Nature Park, located within the borders of Battalgazi district of Malatya city, the recreational potential of the nature park was investigated using the method of 'determining the potential of recreational spaces' developed by Gülez (1990). It has been determined that the recreation value of Turgut Özal Nature Park is 78%. Recreation areas with a score of 75% and higher according to the Gülez method are considered as 'areas with very high potential'. Therefore, suggestions are proposed to identify and remedy the deficiencies in the field to provide a better recreational service in the study area.

Keywords: Nature park, recreation, Gulez method, Malatya City

Citation: Rüzgar, A., Koçak, H. & Demir, M. (2021). Determination of the recreation potential of Turgut Özal Natural Park in Malatya. *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 7 (1), 1-25.

DOI: <https://doi.org/10.30785/mbud.972817>

1. Giriş

Kentlere göçün başlamasından önce insanlar, doğa ve doğal ekosistem ile iç içe yaşamıştır. Kentleşmenin başlaması ve insanların kırsaldan kentlere doğru göç etmesi kentlerde ciddi bir nüfus artışı meydana gelmesine sebep olmuştur. Kentlerde yaşayan insanlar yoğun iş temposu, zorlu yaşam koşulları, yoğun trafik, artan hava kirliliği ve doğal alanların bilinçsiz yapılaşmaya açılarak tahribatı sonucu oluşan olumsuzluklar nedeni ile doğa ve doğal alanların özlemi içerisinde girmiştir. Bu olumsuzluklar göz önüne alındığında insanlar serbest zamanlarını geçirecekleri alanlar aramaya başlamıştır. Günümüz toplumunda sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerle birlikte iç içe rekreasyon, açık- yeşil alanlar ve serbest zaman kavramının önemi her geçen gün arttırmaktadır (Akten ve Akten, 2011).

Rekreasyonun tanımı incelendiğinde; Kişilerin serbest zamanlarında günlük yaşantının zahmeti, sıkıcı, istikrarlı ve düzenli geçen çalışma süresinin etkilerinden kurtulmak, uzaklaşmak, dinlenmek ve keyifli zaman geçirmek suretiyle gösterdikleri farklı etkinliklerin bütünüdür (Altunkasa ve Uzun, 1991; Bozkurt, 2016; Karaşah, 2017).

Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, (2009)'e göre rekreasyon; bireylerin serbest vakitlerinde eğlenmek ve dinlenmek amacıyla tatmin motivasyonları yüksek, kendi istekleriyle katıldıkları etkinliklerdir (Karaşah, 2017). Koç (1991)'a göre rekreasyon; serbest zamanlar içerisinde meydana gelen bireylerin kendi istemiyle ve kişinin iç itimi sonucu meydana gelen, fiziksel ve psikolojik olarak yenilenmeyi hedefleyen, kişinin yaşadığı ortamın kültürel değerleri ve sosyal çevrenin yapısı ile bir bütün olarak gerçekleştirilen etkinliklerin tamamıdır (Akten, 2003).

Koçyiğit ve Yıldız (2014) ise beden ve ruh sağlığını tazelemek, korumak ve bunun yanı sıra zevk ve eğlence amacıyla yaptığı, mecburi gerekçeler haricinde kalan sürede, özgür olarak serbest zaman içerisinde kendi isteğiyle yaptığı etkinliklerdir (Karaşah, 2017).

Rekreasyon çeşitleri aktif ve pasif olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir. Aktif rekreasyon; fiziki olarak bir hareketlilik gerektiren eylem olurken (futbol, tenis, golf, yüzme vb.) pasif rekreasyon ile kastedilen ise; piknik, balık avlamak ile hayvanat bahçelerini ziyaret etmek, arboretum ve botanik bahçelerini gezmek gibi etkinliklerden oluşmaktadır (Schwilgin 1974; Mansuroğlu 2002; Caner ve Demir, 2020).

Rekreasyon, insanların gönüllü olarak yapmak istediği, dinlenip canlılık kazanmak sebebiyle serbest zamanlarını değerlendirebileceği etkinliklerden oluşmaktadır (Serarslan ve Bakır, 1988; Gülez, 1990; Can, 2015).

Kentlerde yaşayan insanların kent içerisinde açık havada rekreatif etkinliklerde bulunabilecekleri yerler incelendiğinde kent parkları, botanik bahçeleri, arboretumlar vb. yerler belirlenirken, doğa ile iç içe kentlerin çarpık yapılaşmasından uzak, kişinin kendisine fiziksel ve psikolojik yönden pozitif etki edebileceği daha büyük ölçekli mekanlar incelendiğinde ise Milli parklar, Doğa parkları, Orman içi dinlenme alanları ve Tabiat parkları yer almaktadır (Akten, 2003; Gül, 2003).

Kentleşmenin artmasıyla birlikte bireyler ve doğal yaşam alanları arasındaki bağlantıda farklılıklar gözlemlenmektedir. Nüfusun sürekli artması insanların barınacakları alanlarında artmasına sebep olmuştur. Bu sebepten dolayı ortak kullanım için doğal alanlar ve kentin yakın çevresindeki ormanlık alanlar tahrip edilmiştir. Bu tahrip beraberinde rekreasyonel alanların azaltılmasına veya yok edilmesine sebep olmuştur (Onat, 1998; Demir, Güven ve Okutucu, 2013; Başaran, Demir, Ayhan, Ağyürek, Okutucu ve Öksüz, 2020).

Tabiat parkının literatür tanımı incelendiğinde; 1983 senesinde yürürlüğe giren Milli parklar 2873 kanunuyla beraber statü verilmiştir. Kanun incelendiğinde bitki çeşitliliği ile doğal yaşam alanı bulunan, bir görsel bütünlüğü içerisinde insanların dinlenmesi ve eğlenip vakit geçirmelerine olanak sağlayan tabiat bölümleri tabiat parkı olarak adlandırılmıştır (Doğanay, 2001; Çalık, Başer, Ekinci ve Kara 2013).

Tabiat parkları açık havada yapılacak farklı rekreatif imkanlara sahip tahrip edilmemiş, doğal kaynakları yüksek, doğa ile insanı bütünleştiren alanlar olarak tanımlanmıştır. Tabiat parklarında rekreatif etkinlikler incelendiğinde açık havada yapılacak sportif rekreasyon imkanlarına sahip olup, insanlar

üzerinde fiziksel ve psikolojik etkilerinin olduğu görülmektedir (Çalık, Başer, Ekinci ve Kara, 2013; Yeşil ve Hacıoğlu, 2018).

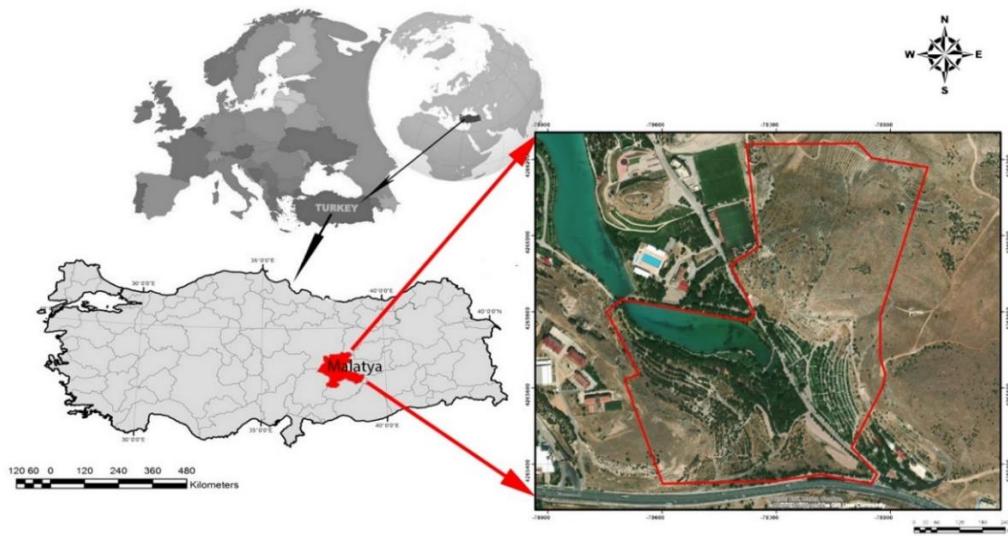
Korunan Alanlarda Sürdürülebilir Turizm, (2017) ve Avrupa Sürdürülebilir Turizm Tüzüğü, (2010)'ne göre Tabiat parkları; büyük ölçekli peyzaj alanları oluşturmak, çeşitli rekreasyonel aktivitelerle bu alanların gelişimini sağlamak, aynı zamanda doğal kaynakların sürdürülebilirlik kavramı çerçevesinde gelişimini sağlayarak ülkedeki rekreasyon potansiyelini arttırmak, turizm gelirlerini yükseltmek, bunu yaparken de özellikle genç ve yetişkin bireyler olmak üzere toplumun her kesimi için çeşitli fiziki egzersizler ve özel aktivite imkanları sunan alanlar olarak nitelendirilmektedir (Zencirkıran, Eraslan, Çetiner, Görür, Tanrıverdi ve Çelik, 2017).

Bu çalışmanın amacı, Malatya İli Turgut Özal Tabiat parkının Gülez (1990) yöntemine göre rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi ve Tabiat parkı içerisinde bulunan rekreatif etkenlerin ortaya konularak görülen eksikliklerin tespit edilip giderilebilmesi, literatüre katkı sağlaması hedeflenmiştir.

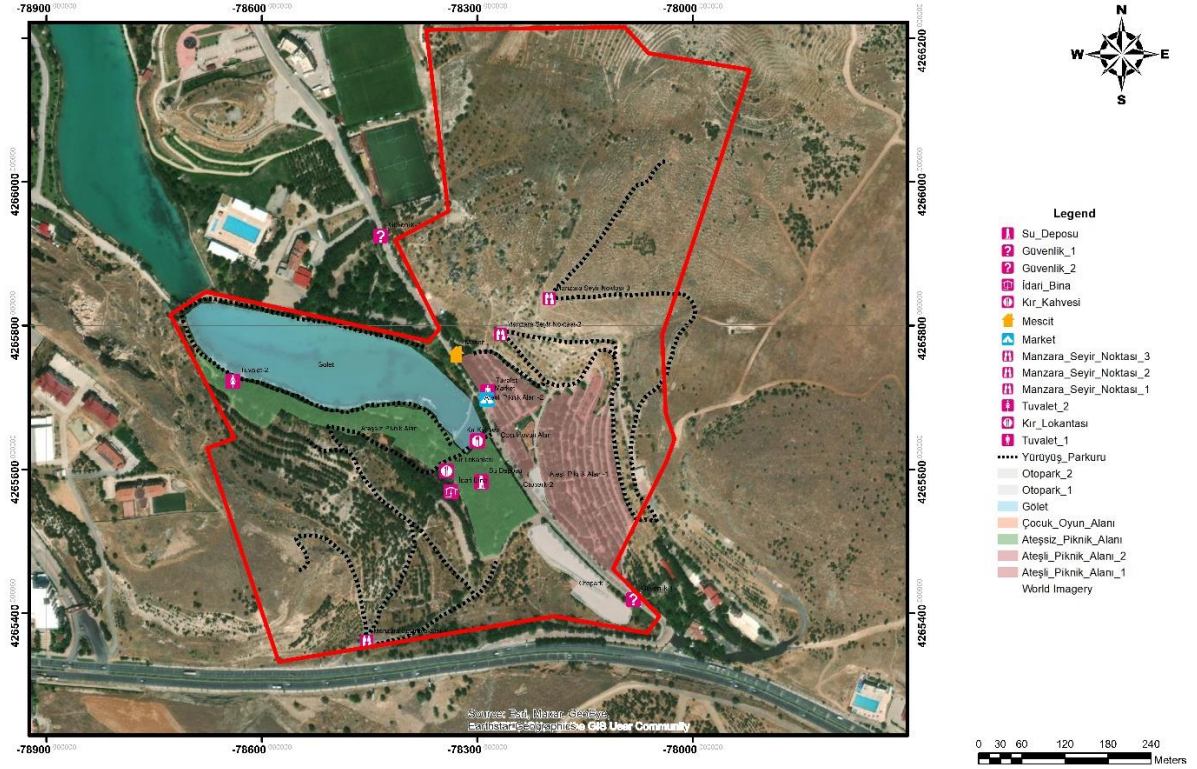
2. Materyal ve Yöntem

Bu çalışmanın başlıca materyalini Malatya İli Turgut Özal Tabiat Parkı oluşturmaktadır (Şekil 1). Malatya ili, Doğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır. Şehrin kuzeyinde Sivas, güneyinde Adıyaman, doğusunda Elazığ ve Diyarbakır, güneyinde Kahramanmaraş bulunmaktadır. Malatya ili sınırlarının toplamı 12.313 km² olup ülkemizin bütün sınırlarının %1.57' sini kapsamaktadır. Malatya koordinatları 35° 54' ve 39° 03' kuzey enlemleri ile 38° 45' ve 39° 08' doğu boylamları arasında bulunmaktadır. Bulduğu coğrafi konumu sebebiyle, Doğu Anadolu'yu İç Anadolu'ya bağlayan ve Kuzeydoğu Anadolu'yu Güneydoğu Anadolu' ya bağlayan bir kavşak görevi görmektedir. Denizden yüksekliği 977 metredir (Ulutaş, 2019). Turgut Özal Tabiat Parkı Malatya İli Battalgazi İlçesi Pınarbaşı bölgesinde bulunup kent merkezine 3 km uzaklıktadır.

Tabiat Parkı içerisindeki mekanlar incelendiğinde; alanın girişinde ve çıkışında güvenlik ve danışma noktaları vardır. Alanda yeterince otopark bulunmakta olup piknik yapılan alanlara araç girememektedir. Alanın iç kısmında, eğimin yüksek olduğu bölgelerde ateşli piknik üniteleri bulunurken, göl kenarı ve çevresinde ateşsiz piknik ünitelerine yer verilmiştir. Çöp kovalarının piknik ünitelerine oranla eşit bir biçimde çalışma alanına dağılım yaptığı gözlemlenmiştir. Eğimin yüksek, hâkim manzaranın olduğu konumlarda manzara seyir tepeleri bulunurken, alanın tamamına kesintisiz bir ulaşım sağlayan yürüyüş yolları mevcuttur. Halka hizmet eden kır lokantası, kır kahvesi, market, mescit, çocuk oyun alanı ve tuvaletler kolay ulaşılabilir bölgelerdedir. Çalışma alanında bulunan mekanların dağılım haritası Şekil 2'de gösterilmektedir. 2009 yılında tabiat parkı olarak tescil edilen alan 40.3 hektar büyüklüğündedir.

Şekil 1. Çalışma alanının harita üzerindeki konumu

Şekil 2. Çalışma alanında mekânların dağılımı

Çalışmada Gülez (1990)'in hazırladığı Orman içi Rekreasyon Alanlarının Potansiyelinin belirlendiği yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemde alanın rekreasyon potansiyelinin belirlenmesinde kullanılan kriterler alanın Peyzaj değeri (P), İklim değeri (İ), Ulaşım (U), Rekreatif kolaylıklar (RK) ve Olumsuz etkenler (OSE) başlıkları altında incelenmiştir. Rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi için kullanılan formül aşağıda sunulmuştur.

$$P+İ+U+RK+OSE: \%RP$$

Bu formüle göre maksimum puanlar, kriterler ve etkilerinin yüzdelik değerleri gösterilmektedir (Çizelge 1).

Çizelge 1. Kriterler ve alacağı maksimum puanlar (Gülez, 1990).

Sembol	Anlamı	En Yüksek Puan (Öğenin Ağırlık Puanı)
P	Peyzaj Değerleri	35
İ	İklim Değerleri	25
U	Ulaşılabilirlik	20
RK	Rekreatif Kolaylıklar	20
OSE	Olumsuz Etkenler	0, -10
%RP	Rekreasyon Potansiyelleri	100

Bu etkenler 100 puan üzerinden değerlendirilmektedir. Formüldeki kriterlerin tamamı, çalışma alanının açık hava potansiyelini belirlemektedir. Bütün puanlar toplanıp olumsuz etkenlerden çıkartıldığı zaman alanın yüzdelik dilimde rekreasyon potansiyeli belirlenmektedir (Çizelge 2).

Çizelge 2.Rekreasyon potansiyelinin yüzdelik değerleri (Güleç, 1990).

		Puan Oranı (%)
Orman içi Rekreasyon Potansiyeli	Çok Düşük	%30'dan az
	Düşük	%30-%45
	Orta	%46-%60
	Yüksek	%61-%75
	Çok Yüksek	%75'ten çok

Peyzaj değerlerinin belirlenip çalışılacak alanın rekreasyon potansiyelinin belirlenmesinde Güleç'in (1990) 'Orman içi değerlendirme formu (Çizelge 3) kullanılacaktır.

Çizelge 3.Orman içi rekreasyon potansiyelin belirlenmesi (Güleç, 1990).

Formüldeki Ögeler	Öğenin Özellikleri	Maksimum Puan	Açıklamalar	Aldığı Puan
Peyzaj Değeri (P)	Alanın Büyüklüğü	4	10 ha. Büyük	4
			5 ile 10 ha. arası	3
			1 ile 5 ha. arası	2
			0.5 ile 1 ha. arası	1
	Bitki Örtüsü	8	Ağaçlık, çalılık ve çayırılık	7-8
			Yalnız ağaçlık ve çayırılık	6-7
			Çalılık, çayırılık ve seyrek ağaçlık	4-5
			Çayırılık ve seyrek ağaçlık	3-4
			Yalnız çayırılık ve çalılık	3-4
			Çalılık ve seyrek ağaçlık	2-3
			Çayırılık ve seyrek ağaçlık	1-3
			Yalnız çayırılık	1-3
	Deniz, göl ve akarsu	8	Deniz kıyısı	7-8
			Göl kenarı	6-7
			Akarsu kıyısı	4-5
			Dereler	1-4
	Yüzeysel durum	5	Düz alan	5
			Hafif dalgalı	4
			Az eğimli, yer yer düzlük	3
			Az engebeli	2
Orta engebeli			1	
Görsel kalite	4	Panoramik görünüm	3-4	
		Güzel görüş ve Vistalar	2-3	
		Bütün alanın genel görsel estetik değeri	1-3	
Diğer özellikler	6	Örneğin; doğal anıtlar, çağlayanlar, mağaralar, tarihi ve kültürel değerler; yabani hayvanları, kuşlar vb.	1-6	
İklim Değeri(i)	Sıcaklık	10	16-17, 18-19, 20-21, 22-23, 24-25, 34-33, 32-31, 30-29, 28-27, 26-25 P: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	

	Yağış	8	Yaz ayları (Haz. Tem. Ağu.) toplamı (mm), 50, 100, 150, 200, 250, 300, 350, 400	
				P:8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1
	Güneşlenme	5	Yaz ayları bulutluluk ortalaması, 0-2, 2-4, 2-6, 6-8, 8-9	
				P:5, 4, 3, 2, 1
	Rüzgarlılık	2	1m/sn'den az	2
			1-3 m/sn	1
Ulaşılabilirlik (U)	Bulunduğu bölgenin turistik önemi	4	Akdeniz, Ege, Marmara kıyı bandı	3-4
			Karadeniz kıyı bandı	2-3
			Önemli karayolu güzergahları, Turizmde öncelikli yöreler	1-3
	Bulunduğu bölgede en az 100.000 nüfuslu kent olması	5	20 km'ye kadar uzaklık	4-5
			50 km'ye kadar uzaklık	3-4
			100 km'ye kadar uzaklık	2-3
			200 km'ye kadar uzaklık	1-2
	Ulaşılan zaman süresi (Yakındaki en az 5.000 nüfuslu kentten)	4	Yürüyerek 1 saate kadar ya da taşıtla 0-30 dakika	4
			Taşıtla 0.30- 1 saat	3
			Taşıtla 1-2 saat	2
Taşıtla 2-3 saat			1	
Ulaşım (Taksi ve Özel araç dışında)	4	Yürüyerek gidebilme ya da her an taşıt bulabilme	3-4	
		Belirli saatlerde taşıt bulabilme	1-3	
Ulaşımında diğer kolaylıklar	3	Örneğin teleferik olması, denizden ulaşılabilme vb.	1-3	
Rekreatif Kolaylıklar (RK)	Piknik tesisleri	4	Sabit piknik masası, ocak vb.	1-4 (Niteliklere göre)
	Su durumu	3	İçme ve kullanma su olanakları	1-3 (Niteliklere göre)
	Geceleme tesisleri	2	Sabit geceleme tesisleri	2
			Çadırılı ya da çadırsız kamp kurabilme olanakları	1-2
	Wc'ler	2	Niteliklerine göre	1-2
	Otopark	2	Niteliklerine göre	1-2
	Kır gazinosu, satış büfesi	2	Niteliklerine göre	1-2
	Bekçi ve görevliler	2	Sürekli bekçi/ görevli	2
Hafta sonlarında görevli			1	
Diğer kolaylıklar	3	Örneğin plaj, kabin ve duş tesisleri, kiralık sandal olanakları, top ve vb. oyun ve spor alanları (Niteliklerine göre).	1-3	

Olumsuz Etkenler (OSE)	Hava kirliliği	-3	Kirlilik derecesine göce	-1, -3
	Güvenceli olmaması	-2	Güvence durumuna göre	-1,-2
	Su kirliliği	-1	Deniz, göl, akarsular için	-1
	Bakımsızlık	-1	Alanda yeterli bakımın yapılmaması	-1
	Gürültü	-1	Trafik, kalabalık vb. gürültüler	-1
	Diğer olumsuz etkenler	-2	Örneğin fabrika ve inşaat kalıntıları, taş ve çakıl ocakları vb.	-1, -2

Genel toplam puan veya Orman içi rekreasyon potansiyeli (%): 100

Bu çalışmada yöntemle ilgili olarak daha önce yapılan araştırmalar incelenmiş olup Turgut Özal Tabiat Parkının mevcut kullanım alanları belirlenip Gülez (1990) yöntemine göre rekreasyon potansiyeli belirlenmiştir. Çalışma alanının seçilmesinin sebebi ise; alanın gelişime açık, rekreasyonel faaliyetleri yüksek, kolay ve hızlı erişilebilir noktada olması, yoğun kullanımı kaldıracak büyüklükte ve eşsiz doğasıyla bir cazibe merkezi olması sebebiyle araştırma alanı olarak seçilmiştir.

Literatür taramaları yapıp daha önce yapılan araştırmalar incelendiğinde; Surat, (2017), 'Gülez Yöntemine Göre Deriner Baraj Gölü ve Yakın Çevresi Rekreasyonel Potansiyelinin Değerlendirilmesi ve Alan Kullanım Önerilerinin Geliştirilmesi' başlıklı çalışmada çalışma alanının %63'lük bir rekreasyonel potansiyelinin olduğunu, Gül ve Yılmaz (2019), 'Samsun Şehri Kıyı Şeridinin Rekreasyon Potansiyelinin Gülez'in Açık Hava Rekreasyon Potansiyelinin Değerlendirilmesi Yöntemi ile Belirlenmesi' çalışmalarında %78, Özçalık ve Kumru, (2019), 'Kapıçam Tabiat Parkı'nın Gülez Yöntemine Göre Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi' çalışmada %80, Yılmaz, Kardeş ve Yüksel, (2009), 'Gülez Yöntemine göre Kafkasör Kent Ormanının Rekreasyon Potansiyelinin Değerlendirilmesi' başlıklı çalışmalarında %66.9, Surat, (2018), 'Baraj Gölü ve Çevrelerinin Rekreasyonel Kullanımına Yönelik Potansiyellerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma; Deriner Barajı Örneğinde' çalışmada Deriner barajı ve baraj gölü çevresi 15 alanda incelenip her bir alan için Gülez yöntemi uygulanmıştır. 4 numaralı alan (Fatih Mesire Alanı) %67 ile en yüksek potansiyele sahip olduğu alan olarak belirlenmiştir. Bu çalışmalar Turgut Özal Tabiat Parkının Rekreasyon Potansiyelinin belirlenmesine önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Arazi Çalışmalarında Rekreasyon Potansiyelinin belirlenmesinde yazarlar tarafından çalışma alanında yerinde incelemeler yapılmış olup; alan içerisinde fotoğraflar çekildikten sonra çalışan yetkililerin birebir görüşleri alınarak mekan kullanımı hakkında bilgiler alınmıştır. Elde edilen veriler değerlendirilerek eksiklikler belirlenmiştir ve çözüm önerileri sunulmuştur.

3. Bulgular ve Tartışma

Malatya ili; Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinin birleşme noktasıdır. Bu sebepten dolayı önemli bir ulaşım aksı üzerinde yer almaktadır. Malatya Turgut Özal Tabiat Parkı ise yine bu önemli ulaşım akslarından biri olan Malatya-Elazığ yolu üzerinde yer almakta olup, sahip olduğu doğal ve estetik yapısı ile ziyaretçilerini cezbetmektedir. Malatya İli Turgut Özal Tabiat Parkı, 16 Kasım 2009 yılında Tabiat Parkı olarak tescillenmiştir (Turgut Özal Tabiat Parkı, 2021).

Araştırmanın yöntemine göre alanın peyzaj değerleri incelenmiş olup bu değerlendirmeye göre;

Alanın Büyüklüğü: (DKMP) kayıtlarına göre 40,3 ha olduğu tespit edilmiş ve tablodaki puanlamaya göre bu başlık altında 4 puan verilmiştir (Şekil 3).

Şekil 3. Çalışma alanının haritası

Bitki Örtüsü: Peyzaj değerinin incelenmesinde diğer bir başlık olan bitki örtüsü incelendiğinde, araştırma alanında Sarıçam (*Pinus sylvestris*), At kestanesi (*Aesculus hippocastanum*), Meşe (*Quercus robur*), Akasya (*Robinia pseudoacacia*), Çınar (*Platanus orientalis*), Ova akçağacı (*Acer campestre*), Dut (*Morus nigra* 'Pendula'), Doğu Mazısı (*Thuja orientalis*), Top Akasya (*Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera'), Salkım Söğüt (*Salix babylonica*), Altın Çanağı (*Forsythia intermedia*), Taflan (*Euonymus alatus*), Alev Çalısı (*Photinia fraseri*), Şimşir (*Buxus sempervirens*), Dik Ardıç (*Juniperus virginiana* 'Skyrocket') olduğu belirlenip araştırma alanının bitki örtüsüne çayırılık, seyrek ağaçlık statüsünden dolayı 5 puan verilmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Çalışma alanının bitki örtüsü

Deniz, Göl, Akarsu: Çalışma alanının içerisinde alana hizmet eden bir göl (Şekil 5) bulunmaktadır. Eşsiz manzara imkanlarına sahip olan bu göl, alanın her yerinden rahatlıkla ulaşılacağı ve izlenebileceği gibi çevresinde endemik türlerin bulunduğu mekanlar da olması sebebiyle memeli ve sürüngenlerin yavrularının gözlemlenebileceği ekolojik açıdan önem arz eden bir mekân halini almaktadır (Turgut Özal Tabiat Parkı, 2021). Bu değerler göz önüne alındığında göl kıyısı kategorisinde 7 puan verilmiştir.

Şekil 5. Göl kıyısının fotoğrafları

Yüzeysel Durum: Aktif bir rekreasyon için alanın yüzeysel durumu çok önemlidir. Eğimin az olması rekreatif imkanları kolaylaştırırken yüksek eğimli alanlar bu etkileri kısıtlamaktadır. Çalışma alanında göl ve çevresinde bulunan piknik alanları neredeyse yok denecek kadar az eğime sahip iken daha dışarda kalan bölgeleri bir vadi şeklinde sürekli artan bir eğime sahiptir (Şekil 6). Bu sebepten dolayı puanlama yapılırken az eğimli, yer yer düzlük kategorisine 3 puan almıştır.

Şekil 6. Çalışma alanının yüzeysel durumu

Görsel Kalite: Alanda panoramik görüntüler arttıkça rekreatif imkanlarda artıp insanların ilgi odağı haline gelmesine sebep olmaktadır. Yüzeysel durum tepelere doğru hareketlenirken panoramik izleme imkânı da artmaktadır. Göl içerisinde bulunan deniz bisikleti kiralama imkânı sayesinde göl yüzeyinden güzel bir izleme olanağı insanlara sunulmaktadır. Dört mevsim farklı görünüme bürünen tabiat parkında ilgi çekici manzara noktaları oluşmaktadır. Bu bağlamda alan puanlaması yapılırken panoramik görünümler 4 puan olarak belirlenmiştir (Şekil 7).

Şekil 7. Panoramik manzara

Diğer Özellikler: Bu kategoride; doğa anıtları, şelaleler, mağara oyukları, tarihi ve kültürel mekanlar, yaban hayvanları vb. değerler ele alınmaktadır. Alanın hemen yanında yer alan hayvanat bahçesinde (Şekil 8) çeşitli yırtıcı hayvanlar ve çok sayıda kuş türü bulunduğu için bu kategoride 2 puan verilmiştir. Bütün puanlar hesaplanıp değerleri toplandığı zaman Peyzaj değeri kategorisi toplam %25'lik bir değer aldığı görülmüştür (Çizelge 4).

Şekil 8. Hayvanat bahçesinden görüntüler

Çizelge 4. Peyzaj değeri

Formül Bileşeni	Özellikler	En Yüksek Değer	Aldığı Değer
Peyzaj Değeri (P)	Çalışma Alanının Büyüklüğü	4	4
	Bitki Örtüsü	8	5
	Deniz, Göl, Akarsu	8	7
	Yüzeysel Durumu	5	3
	Görsel Kalite	4	4
	Diğer Özellikler	6	2
			Aldığı puan: 25

Yönteme göre iklim değerleri incelendiğinde; iklimin rekreasyonel aktiviteler için en önemli unsurlardan biri olduğu bilinmektedir. İklimin daha elverişli olduğu bölgelerde rekreasyon çeşitliliğinin daha fazla olduğu görülmektedir.

Malatya ilinde kışları yağışlı ve soğuk, yazları ise kurak ve sıcak olan karasal iklim etkili olmaktadır (Sever, 2008).

Sıcaklık: Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden (2021) alınan verilere göre (Çizelge 5) Malatya ili yaz aylarının sıcaklık ortalaması Haziran 23,1 °C, Temmuz 27,0 °C, Ağustos 27,0 °C olduğu belirlenmiştir. Bu sıcaklıkların ortalaması alındığında 25,7 °C olduğu gözlemlenip, yönteme göre puanlama yapılırken en ideal sıcaklık 25 °C ile 26 °C arası olduğundan 10 puan verilmiştir.

Yağış: Rekreasyonu etkileyen en önemli faktörlerden birisi de yağıştır. Yağışlı havalarda açık alanlarda yapılan rekreasyon etkinlikleri azalırken, yağışın az olduğu veya hiç olmadığı günlerde açık hava da yapılan rekreasyon aktiviteleri daha çok tercih edilmektedir. Malatya ilinin yıllık yağış miktarı incelendiğinde haziran ayında 17.4 mm, temmuz ayında 3.9 mm, ağustos ayında 3.5 mm olduğu belirlenmiştir. Bu değerlerin ortalaması alındığında ise 8.3 mm değeri elde edilip, yönteme göre puanlama yapılırken 8 puan verilmiştir.

Güneşlenme: Güneşlenme süresi ile rekreasyon aktivitelerine olan ilgi doğru orantılıdır. Yıl içerisinde bulutlu gün sayısı arttıkça rekreasyonel faaliyetler azalmaktadır. Malatya ili yaz dönemi verileri incelendiğinde haziran ayı 11,5 saat, temmuz ayı 12.5 saat, ağustos ayı 11,8 saat olarak ölçülmüştür. Yönteme göre çalışma alanında yaz aylarının ortalama güneşlenme süresi 11,9 saat olduğundan 4 puan verilmiştir.

Rüzgarlılık: Malatya ilinde genel bağlamda rüzgâr hafif ve sakin esmektedir. Hâkim rüzgâr yönü güneybatı olarak belirlenmiştir (SW). Malatya ili yıllık rüzgarlılık durumu incelendiğinde ise; ocak ayında 0.7, şubatta 0.9, mart 1.2, nisanda 1.4, mayısta 1.3, haziranda 1.3, temmuzda 1.2, ağustosta 1.2, eylülde 1.1, ekimde 0.7, kasımda 0.7 olduğu belirlenmiş olup aralık ayında ise 0.6 şiddetinde aylık rüzgarlılık ortalaması olduğu belirlenmiştir (Sever, 2008). Bu veriler toplanıp yıllık ortalaması alındığında ise 1.0 olduğu görülmektedir. Yönteme göre rüzgârlık durumuna 1 puan verilmiştir (Çizelge 6). İklim değerleri alt başlıkları incelendiğinde toplamda bu kategoriye %23 değer verilmiştir (Çizelge 7).

Çizelge 5. Malatya ili iklim verileri

Malatya İli İklim Verileri													
Malatya	Ocak	Şub.	Mart	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Ekim	Kas.	Ara.	Top.
Ölçüm çizelgesi (1929-2020)													
Ortalama Sıcaklık	-0.3	1.5	6.8	12.9	18.0	23.1	27.0	27.0	22.5	15.5	8.0	2.1	13.7
Ortalama Güneşlenme Süresi	3.4	4.4	5.7	7.2	9.3	11.5	12.5	11.8	10.1	7.5	5.3	3.2	7.7
Aylık Toplam Yağış	42.4	41.1	48.8	55.0	45.6	17.4	3.9	3.5	8.1	35.7	41.7	40.4	383.6

Miktarı Ortalaması														
Ölçüm çizelgesi (1929-2020)														
En Yüksek Sıcaklık	15.4	20.3	27.2	33.7	36.0	40.0	42.5	42.7	39.5	34.4	25.0	18.0	42.7	
En Düşük Sıcaklık	-19.5	-21.2	-13.9	-6.6	0.1	4.9	10.0	9.3	3.2	-1.2	-12.0	-22.2	-22.2	

Çizelge 6.Malatya ili aylık ortalama rüzgâr hızı (Sever, 2008)

Malatya İli İklim Verileri													
Malatya	Ocak	Şub.	Mart	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Ekim	Kas.	Ara.	Yıllık Top.
Rüzgar Hızı	0.7	0.9	1.2	1.4	1.3	1.3	1.2	1.2	1.1	0.7	0.7	0.6	1.0

Çizelge 7.İklim değerleri

Formül Bileşeni	Özellikler	En Yüksek Değer	Aldığı Puan
İklim Değerleri (I)	Sıcaklık	10	10
	Yağış	8	8
	Güneşlenme	5	4
	Rüzgarlılık	2	1
			Aldığı puan: 23 puan

Yönteme göre ulaşılabilirlik incelendiğinde;

Ulaşılabilirlik: Ulaşılabilirlik bölümü tek bir başlık altında incelenmiş ve değerler aşağıda verilmiştir.

Bir rekreasyon alanı için ulaşılabilirlik potansiyeli ile tercih edilme potansiyeli doğru orantılıdır. Yönteme göre, bulunduğu bölgenin turistik önemi açısından ele alındığında Malatya- Elâzığ Karayolu (D-300) üzerinde Pınarbaşı Mevkiinde bulunması, Üniversite ve Üniversite yurtlarına yakınlığı, çalışma alanını destekler nitelikte olan Hayvanat Bahçesi, Kent Ormanı ve Fuar alanının bitişiğinde bulunması ve yer aldığı konum itibarıyla bölgede bu büyüklükte kırsal rekreasyon imkanları sunabilecek farklı bir mekanın olmaması alanı çok sayıda insanın etkileşimde bulunacağı bir konum haline getirmektedir. Aynı zamanda Nemrut Dağı'na gidecek olan turistlerinde bu güzergahı kullanmaları gerekmektedir. Bu sebeplerden dolayı alana yöntemine göre; önemli karayolu güzergahı, turizmde öncelikli yöreler kategorisinde değerlendirilip 2 puan verilmiştir. TÜİK istatistiklerine göre Malatya ilinin nüfusu 2021 yılı için 806.156 kişi olarak kaydedilmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2021). Bir alt başlık olan bulunduğu bölge de 100.000 nüfuslu kent olması kategorisinde değerlendirildiğinde şehir merkezine 3 km uzaklıkta olması puanlama yapılırken 5 puan verilmesini sağlamaktadır. Çalışma alanı Malatya kent merkezine çok yakın mesafede yer aldığı için yaya olarak 1 saate kadar ya da araçla 30 dakika içerisinde gidebilme imkanından dolayı 4 puan verilmiştir. Ulaşım (ticari taksiler ve özel araçlar hariç) incelendiğinde belirlenen zamanlarda toplu taşıma araçları ile ulaşım sağlanırken şehir merkezinden, belediye imkanları dahilinde bisiklet kiralama noktalarından yararlanılarak tabiat parkına bisiklet ile ulaşım sağlanabilmektedir. Bu değerler göz önüne alındığında kategoriye 2 puan verilmiştir. Son kategori olan ulaşım da diğer kolaylıklar incelendiğinde şehir merkezinden çalışma alanına Trambüs seferleri sağlandığı için bu kolaylığa 1 puan verilmiştir. Ulaşılabilirlikte alt başlıklar incelendiği zaman toplam %14 değer aldığı görülmektedir (Çizelge 8).

Çizelge 8.Ulaşılabilirlik değerleri

Formül Bileşeni	Özellikler	En Yüksek Değer	Aldığı Puan
Ulaşılabilirlik (U)	Bulunduğu konumun turistik açıdan önemi	4	2
	Bulunduğu konumda en az 100.000 nüfuslu kent olması	5	5
	Ulaşım harcanan süre (yakındaki en az 5.000 nüfuslu kentten)	4	4
	Ulaşım (Taksi ve özel araçlar haricinde)	4	2
	Ulaşımında diğer kolaylıklar	3	1
			Aldığı puan: 14 puan

Yönteme göre rekreatif kolaylıklar incelendiğinde;

Piknik Tesisleri: Çalışma alanında insanların kullanımına sunulan ateşli piknik ve ateşsiz piknik alanları mevcuttur. Göl çevresi ve vadi teraslarında piknik alanları bulunmakta olup doğa ve çevre güvenliğinin sağlanması için ateşsiz piknik kısmının dış bölümlerinde barbekü yapıları yer almaktadır. Bu etkenler incelenip insanların ulaşılabilirliğine göre 4 puan verilmiştir (Şekil 9).

Şekil 9. Piknik masalarının görünümü

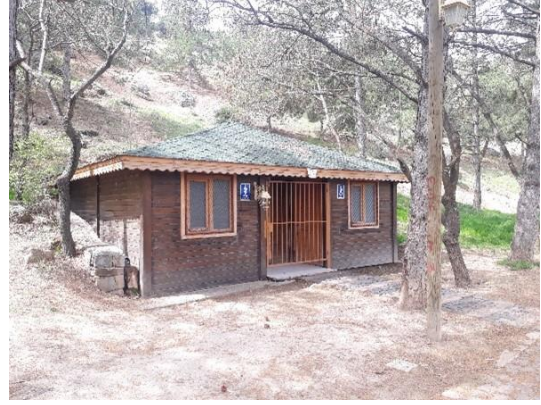
Su Durumu: Turgut Özal Tabiat Parkı içerisinde farklı noktalarda insanların kolaylıkla ulaşabileceği çeşmeler mevcut olup ayrıca alana hizmet eden bir adet su deposu bulunduğu için 3 puan verilmiştir (Şekil 10).

Şekil 10. Çalışma alanında bulunan çeşme

Geceme Tesisleri: Saha içerisinde çadırlı veya çadırsız kamp yapılabilecek alanlar olmakla birlikte geniş kamp alanları mevcuttur. Karavan ile kamp yapma imkânı kısıtlı olduğu için 1 puan verilmiştir.

Tuvaletler: Göl'ün her iki tarafında da insanların hizmetine sunulmuş yeterli sayıda tuvalet tesisi bulunmaktadır. Ayrıca hijyen ve temizliği bakımından 2 puan verilmiştir (Şekil 11).

Şekil 11. Mevcut tuvaletler

Otoparklar: Alan incelendiğinde otoparkların homojen bir şekilde dağıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca belediye tarafından bisiklet kullanıcıları için ödünç alma ve park noktaları oluşturulmuştur. Yeteri kadar otopark imkanının bulunmasından dolayı 2 puan verilmiştir (Şekil 12).

Şekil 12. Otoparklar ve bisiklet park noktası

Kır Gazinosu ve Satış Büfesi: Çalışma alanında Kır Gazinosu olmamakla birlikte satış büfeleri mevcuttur. Satış büfeleri sadece dönemsel hizmet sağladığı için 1 puan verilmiştir (Şekil 13).

Şekil 13. Satış büfesi

Bekçi ve Görevliler: Alan içerisinde temizlik ve bakım ekibi, güvenlik ve denetim ekipleri yeteri sayıda bulunmakta olup 2 puan verilmiştir (Şekil 14).

Şekil 14. Bekçi ve güvenlik kulüpleri

Diğer Kolaylıklar: Son olarak alan içerisinde çocuk oyun alanı, kesintisiz koşu güzergahı, deniz bisikleti kiralama imkânı, mescit, danışma ve idare merkezi ve kır lokantası bulunmaktadır. Bu kategoriye de 2 puan verilmiştir (Şekil 15).

Şekil 15. İdari bina, mescit, çocuk oyun alanı, koşu ve yürüyüş yolu

Rekreatif kolaylıklar kategorisindeki değerlendirmeler sonucunda bu bölüme toplamda %17 değer verilmiştir (Çizelge 9).

Çizelge 9. Rekreatif kolaylıklar

Formül Bileşeni	Özellikler	En Yüksek Değer	Aldığı Puan
Rekreatif Kolaylıklar (RK)	Piknik Üniteleri	4	4
	Su varlığı	3	3
	Geceleme tesisleri	2	1
	Wc'ler	2	2
	Otoparklar	2	2
	Kır gazinosu, satış büfesi	2	1
	Bekçi ve görevliler	2	2
	Diğer kolaylıklar	3	2

Aldığı puan: 17 puan

Yönteme göre Olumsuz etkenler incelendiğinde ise;

Olumsuz Etkenler: Olumsuz etkenler ve rekreatif etkinlik durumu ters orantılıdır. Bir alanda olumsuz etken ne kadar az olursa rekreatif aktivite ve imkanlar artmaktadır. Çalışma alanındaki olumsuz etkenler incelendiğinde sadece kalabalık yaz aylarında insanların alanı yoğun kullanımından oluşan ses kirliliği olduğu belirlenmiştir. Çalışma alanının çevresinde herhangi bir taş ocağı, fabrika vb. unsurun olmaması havasının temiz ve oksijence bol olmasına yol açmaktadır. Göl'ün kirliliği incelendiğinde, sürekli bakım ve temizlik işlemlerinin gerçekleşmesi, gölün berrak ve temiz görülmesine sebep olmaktadır. Güvence durumu incelendiğinde alanın üç taraftan girişte de güvenlik görevlilerinin bulunması alanı güvenli bir yer olmasını sağlamaktadır. Tabiat parkının sürekli temiz tutulması ziyaretçiler üzerinde olumlu bir etki bırakarak rekreasyonu pozitif yönde etkilemektedir. Bu bağlamda olumsuz etkenlere sadece ses ve gürültü kirliliğine -1 puan verilmiştir. Bu kısımda tabloda değerlendirildiğinde %-1'lik bir değeri kapsamaktadır (Çizelge 10).

Çizelge 10. Olumsuz etkenler

Formül Bileşeni	Özellikler	En Yüksek Değer	Aldığı Puan
Olumsuz Etkenler (OE)	Gürültü	-1	-1

Aldığı puan: -1 puan

4. Sonuç ve Öneriler

Sanayi Devrimi başladığından bu yana kentlere olan göç hızla artmaktadır. Birleşmiş Milletler 2018 raporuna göre dünya nüfusunun %55,3' ü kentlerde yaşamaktadır (*Birleşmiş Milletler Raporu*, 2018). Kentlerde nüfus yoğunluğunun artmasıyla beraber yeşil alanlarda azalma meydana gelmektedir. Şehrin stresli yaşantısından bunalan insanlar boş vakitlerini değerlendirebilecekleri özel alanlar aramaktadır. Doğa ile iç içe rekreasyon alanlarının önemi de bu nokta da ortaya çıkmaktadır. Toplumdaki bireylerin belirli dönemlerde ruhen ve bedenen yenilenme ihtiyacı vardır. Bu yenilenme sürecinde çoğu zaman rahatlık veren doğal mekanlar tercih edilmektedir. İnsan psikolojisi sürekli doğa ve doğal olana yönelme eğiliminde olduğu için açık hava rekreasyon alanları çokça tercih edilmektedir (Demirel, 1999; Surat, Surat ve Özdemir, 2014). Turgut Özal Tabiat Parkı bu bağlamda değerlendirildiğinde, Malatya kent merkezinden kolaylıkla ulaşılabilecek bir konumda, Karayolu geçiş güzergahı üzerinde bulunması ve Üniversite'ye yakın olup Üniversite öğrencilerinin rahatlıkla ulaşım ve rekreatif etkinliklerde bulunabilecekleri doğa ile iç içe, erişilebilirliğinin kolay olduğu bir mekan olup, insanların serbest zamanlarında piknik yapabilecekleri, eğlenebilecekleri, kentin yoğun ve yorucu temposundan kaçabilecekleri bir rekreasyon alanı olarak değerlendirilebilir.

Park ve Orman gibi aynı işlevi gören doğal mekanlarda yapılan açık alan rekreasyon etkinlikleri eğlenceyle beraber insanların çevreyi koruma bilincinin oluşmasında, insanların bu yönde etik değerler göstermesini sağlayan bütüncül mekanlardır (Brabyn, Sutton, 2013; Göker ve Ünlüöner, 2019). Turgut Özal Tabiat Parkı, çeşitli rekreasyon imkanları sunmaktadır. Göl üzerinde deniz bisikleti imkânı, göl çevresinde koşu ve gezinti yolları, manzara izleme noktaları ile doğa severlerin ilgisini çektiği doğal bir alandır. Alanın gerek büyüklüğü gerek bitki örtüsü ve gerekse içerisinde barındırdığı su yüzeyleri ile yüzeyel durumunun hareketli olması panoramik görünümüne sunan manzara noktalarının olması, alanın ilgi çekici bir peyzaj değeri olduğunu göstermektedir.

Ulaşılabilirlik durumu incelendiğinde şehir merkezinin belirli noktalarından çalışma alanına toplu taşıma araçları ve trambüs seferi yapılmakta olup bölge halkının rahatlıkla ulaşımına imkân sağlanmaktadır. Ayrıca alana ulaşmak isteyen bireylerin yürüyerek gidebilecekleri bir mesafede olması bir tercih sebebidir.

Mesire Yeri Yönetmeliği'ne (2013) göre alan incelendiğinde; piknik alanlarının 1 ha'lık alan için 150-250 kişiye hizmet verebilecek bir biçimde tasarlanması gerekmektedir. Planlanacak alanın hassasiyeti veya koruma- kullanma dengeleri incelendiğinde duruma göre 1 ha alana 50 -100 kişiye hizmet verebilecek bir ölçüde de planlanabilmektedir. Yaklaşık olarak 4-5 piknik masasına 1 çeşme ve 1 çöp kutusu hizmet verebilecek şekilde tasarlanmalıdır. Her 30 birim için 1 WC, 1 büfe veya satış birimi planlanmalı ve piknik masalarına 100-150 m mesafede tutulması önerilmektedir. 1 ha'lık piknik alanı için en az 150m²

çocuk oyun alanı düşünülmalıdır. Kullanıcılar genelde araç park yerlerinin piknik masalarına yakın olmalarını istemektedirler (Akten ve Gül, 2014).

Bu bağlamda Turgut Özal Tabiat Parkında bulunan sabit piknik masaları 206 adet olup, ateşli piknik alanı hesaplandığında 3.8 ha alan belirlenmiş olup 200-250 kişiye hizmet verecek şekilde planlanmıştır, ateşsiz piknik yerlerinde ise 2 ha alan belirlenmiş olup 600-750 kişiye hizmet verecek şekilde planlanmıştır. Piknik masalarının çöp kutuları ve çeşmelere erişilebilirliği incelendiğinde ise kullanıcıların hepsine hizmet verecek yeterlilikte olduğu belirlenmiştir. Kamelyalar ve barbekü yerleri tabiat parkı içerisinde homojen bir dağılım göstermektedir. İnsanların rahatlıkla ulaşabileceği 2 adet WC, 1 adet Mescit gibi temel kullanım alanları yeterli miktarda olduğu görülmektedir. Otoparkların sayısı 270 olarak belirlenmiştir. Otoparkları kullanan bireylerin piknik alanına 80-100 m mesafe yürüyerek erişebileceği belirlenmiştir. Alanda ayrıca bisiklet kiralama ve park yerleri bulunmaktadır. Yoğun kalabalığın ihtiyaçlarını karşılayabilecek büyüklükte satış noktası bulunmakta olup alandan dışarı çıkmadan temel ihtiyaçların karşılanabilmesi sağlanmaktadır. Alanın üç farklı noktasında güvenlik bina ve ekiplerinin bulunması alanda bulunan ziyaretçilerine daha güvenli ve huzurlu bir ortam oluşturmaktadır.

Kentlerde yapılaşmanın artmasıyla birlikte yeşil alan yoksunluğu gün geçtikçe artmaktadır. Bu sebepten dolayı insanların yeşil alan ihtiyacı da doğrusal olarak artmıştır. Bu bağlamda ormanlık alanların rekreasyonel hizmet verebilmesi için düzenlemeler yapılmış olup kent ormanları, orman içi rekreasyona alternatif çeşitlilikler sağlayan alanlar oluşturmuştur (Kurdoğlu ve Düzgüneş 2011; Özçalık ve Kumru 2019). Turgut Özal tabiat parkı bulunduğu konum itibarıyla önemli bir rekreasyonel zincir kuşağında yer almaktadır. Malatya Kent Ormanı, Orduzu Hayvanat Bahçesi, Mişmiş Park Fuar Alanı ve Çınar Park ekosistemi içerisinde yer almaktadır. Turgut Özal Tabiat Parkı bu zincir kuşağının önemli bir halkasını oluşturmaktadır. Bu etken göz önüne alındığında çalışma alanının önem kazanmasını sağlamaktadır.

Kent içerisindeki olumsuz etkenler ve açık hava rekreasyon alanlarının az olması kentte yaşayan insanların, kentin yakın çevresinde ve dışındaki rekreasyonel kaynaklara sahip mekanlara yönelmesine sebep olmaktadır (Akten, 2003). Bu değerler göz önüne alındığında Turgut Özal Tabiat parkındaki olumsuz etkenler mümkün olduğu kadarıyla düşürülmelidir. Bu sebepten çalışma alanındaki olumsuz etkenler incelendiğinde, ziyaretçilerin oluşturduğu kalabalık ortam sonucu meydana gelen gürültü kirliliği olumsuz bir etken olarak kabul edilmektedir. Bu olumsuz etkenin önüne geçilebilmesi için alanın ziyaretçi yönetim planı dikkate alınıp kontrol edilmesi gerekmektedir.

Günümüzde hızla artan rekreasyon talepleri incelendiğinde rekreasyon kaynaklarında hızlı bir bozulma gözlemlenmektedir ve rekreasyon deneyimi bu ölçüde azalmaktadır. Taşıma kapasitesinin önemi gün geçtikçe bu bağlamda artmıştır (Göktaş, Yıldız, Demir ve Bulut, 2014). Turgut Özal tabiat parkındaki öncelikli problemlerden biri ise taşıma kapasitesinin üzerindeki ziyaretçi potansiyelidir. Alanın doğal yapısı ve mevcut kaynaklarının yok edilmeden gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için ziyaretçi yönetim planına ihtiyaç vardır. Taşıma kapasitesinin belirlenmesinde önerilecek yöntemler ise rekreatif etkinliklerin türleri, rekreasyon alanının özellikleri, ziyaretçi tecrübeleri ve rekreasyon fırsatları göz önüne alınarak rekreasyonel talepler üzerinde bağlantı kurulması gerekmektedir. Ayrıca taşıma kapasitesinin tüm yönleri ve bütün değerleri net olarak saptanmalıdır. Bu değerler üzerindeki etkiler çeşitli incelemelerle belirlenmeli ve her aşaması tanımlanmalıdır. Bu sayede toplumda sürdürülebilir bir çevre ve mekân anlayışı oluşturulabilir.

Turgut Özal Tabiat Parkının rekreasyon potansiyelinin belirlenmesinde Gülez yöntemine göre tüm parametreler incelenerek ortaya konulmuştur. Alanın rekreasyon potansiyeli %78 oranıyla oldukça yüksek bir potansiyelde olduğu belirlenmiştir. Ancak alan içerisindeki puanlamada tam puan alınamayan en önemli parametre olumsuz etkenler başlığı altındaki gürültü kirliliği olmuştur. Bu olumsuzluk alanın çevre yolunun yanında olmasından kaynaklanmaktadır. Gürültü kirliliği çoğunlukla araç trafiğinden kaynaklanmakta olup bu sorunun çözümü için çevre yolu ve tabiat parkı sınırında yer yer gürültü bariyerleri ile canlı materyallerle perdeleme yapılmasıyla aşılabılır.

Ulaşılabilirlikteki eksikliklerin giderilebilmesi için alana ek seferler düzenlenip insanların rahat ve hızlı ulaşımı desteklenmelidir. Çalışma alanının bir bölümü kamp yapmak isteyen ziyaretçilerin taleplerine

göre yeniden düzenlenmeli görüş ve istekleri doğrultusunda yeniden planlamalar yapılmalıdır. Çocukların rahatça oyun oynayıp eğlenebileceği çocuk oyun alanları genişletilip ailelerinin rahatlıkla izleyebileceği mekânlar oluşturulmalıdır.

Her ne kadar alanın içerisinde bulundurduğu rekreasyon türlerine göre bu mekân gündüz saatlerinde tercih edilse de yapılacak çeşitli düzenlemeler ve alınacak güvenlik önlemleri sayesinde alanın gece saatlerinde de toplumun her kesimi tarafından güvenli bir şekilde kullanılması sağlanabilir. Bu bağlamda; bireylerin gerek kamp araçları ve gerekse çadırılı kamp vasıtasıyla alan içerisinde günün her saati kamp yapabilmeleri için gece ışıklandırmasının ve gece güvenliğinin artırılması, ziyaretçilere hizmet eden satış birimi, kır lokantası vb. mekânların sürekli aktif tutulması gerekmektedir.

Sonuç olarak oluşturulan tablodaki değerler hesaplanıp, alanın rekreasyon potansiyelinin %78 olduğu belirlenmiştir. Gülez'e (1990) göre bir yerin çok yüksek potansiyele sahip olabilmesi için %75 ve üzeri bir değer alması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışma alanının potansiyelinin çok yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonucunda Turgut Özal Tabiat Parkının rekreasyon potansiyelinin yüksek olması ve konumunun değeri önem arz etmektedir.

Yapılan bu çalışma kapsamında; çalışma alanının sürdürülebilirliğinin korunması ve verimli işletilebilen bir mekân olabilmesi için planlanan gelişim planı kararlarına uyulması ve ziyaretçi yönetim planının oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca alanın sevk ve idaresinde yetkili olan 15. Doğa koruma milli parklar yetkililerine alanın eksikliklerinin giderilmesi için önemli bir yol haritası oluşturacaktır. Ayrıca Orman Genel Müdürlüğü tarafından yeni oluşturulacak korunan alan ve mesire yerlerinde yapılacak saha çalışmaları için uygulayıcılara katkı sunacaktır.

Teşekkür ve Bilgi Notu

Makalede, ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Çalışmada etik kurul izni gerekmemiştir.

Yazar Katkısı ve Çıkar Çatışması Beyan Bilgisi

Makalede tüm yazarlar aynı oranda katkıda bulunmuştur. Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Akten, M. ve Akten, S. (2011, Şubat). *I. Ulusal Sarıgöl İlçesi ve Değerlendirme Sempozyumu*. Rekreasyon Potansiyellerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Model Yaklaşımı. Manisa.
- Akten, M. (2003). Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 4(2), 115-132. ISSN: 1302-7085.
- Akten, S. ve Gül, A. (2014). Korunan Doğal Alanlarda Ziyaretçilerin Olası Etki Düzeyleri Önlem ve Standartların Belirlenmesi (Gölcük Tabiat Parkı Örneği). *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 15(2), 130-139.
- Altunkasa, M. ve Uzun, G. (1991). Rekreasyonel Planlamada Arz ve Talep. *Çukurova Üniversitesi Yayınları*, 6-80. Adana.
- Avrupa Sürdürülebilir Turizm Tüzüğü. (2010). Avrupa Federasyonu. Erişim Adresi (04.12.2021): <https://www.europarc.org/>. s.23. Almanya.
- Brabyn, L., Sutton, S. (2013). A Population based assessment of the geographical accessibility of outdoor recreation opportunities in New Zealand, *Applied Geography*, 40, 124-131.
- Başaran, M.A., Demir, M., Ayhan, Y., Ağyürek, C., Okutucu, M.A. ve Öksüz, S. (2020). Orman İçi Dinlenme Yerlerini Kullanan Ziyaretçilerin Talep ve Beklentilerinin Belirlenmesi: Erzurum Örneği. *Turk J Biod*, 3(1): 32-42. e-ISSN:2667-4386.
- Birleşmiş Milletler. (2018). *Birleşmiş milletler dünya kent raporu*. Erişim Adresi (23.04.2021): <https://turkey.un.org/2018-Kentler-raporu>

- Bozkurt, S.G., (2016). Gürün (Sivas) İlçesinin rekreasyon kaynaklarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 66(1),318-328.
- Can, E. (2015). Boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisi. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 1-17. ISSN: 2147- 3390. 2015.
- Caner, A.M. ve Demir, M. (2020). Erzincan Girlevik Şelalesi ve yakın çevresine gelen ziyaretçilerin rekreasyonel talep ve isteklerinin belirlenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 21(1). 1-12. ISSN:2146-1880, E-ISSN: 2146-698X.
- Çalık, F., Başer, A., Ekinci, N.M. ve Kara, T. (2013). Tabiat parklarının sportif rekreasyon potansiyeli modellemesi (Ballıkayalar Tabiat Parkı Örneği). *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 8(2), 35-52. ISSN: 1306-4371
- Demir, M., Güven, M. ve Okutucu, M.A. (2013). A Study on Determination of Recreational Potential and User Satisfaction in the Forest Recreation Place in Oltu Uzunoluk. *International Caucasian Forestry Symposium*. 24-26 October, Artvin, 700-711.
- Demirel, Ö. (1999). Çoruh Havzası (Yusufeli Kesimi) doğal kaynak değerlerinin rekreasyon ve turizm potansiyeli açısından değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. *Turkish Journal of Agriculture and Forestry*. 23 (supp5), 1103-1112. ISSN: 1300-011X / 1303-6173.
- Doğanay, H. (2001). Türkiye Turizm Coğrafyası. 3. Basım, Çizgi Kitapevi Yayınları, Konya.
- Göker, G., Ünlüönen, K. (2019). Açık alanlarda yapılan doğa temelli rekreatif etkinlikler ve destinasyon markalaşması: Ilgaz Dağı Milli Parkı Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(70), 774-789.
- Göktaş, T.H., Yıldız, N.D., Demir, M. ve Bulut, Y. (2014). Taşıma kapasitesi kurmamın milli parklarda oluşum-gelişim ve modelleme süreci. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 44(2), 195-206. ISSN: 1300-9036.
- Gül, A. (2003). Orman İçi Rekreasyonu. SDU. Orman Fakültesi Ders Notları, Isparta.
- Gül, S. ve Yılmaz, A. (2019). Samsun Kıyı Şeridinin rekreasyon potansiyelinin Gülez'in açık hava rekreasyon potansiyelinin değerlendirilmesi yöntemi ile belirlenmesi, *Coğrafi Bilimler Dergisi/Turkish Journal of Geographical Sciences*, 17(2), 318-344, doi:10.33688/aucbd.567426.
- Gülez, S. (1990). Orman içi rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi için bir değerlendirme yöntemi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A (40,2), 132-147.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A ve Dinç, Y., (2009). Boş zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları. *Detay Yayıncılık*, ISBN:978-975-8326-63-1, Güncellenmiş İkinci Baskı, Ankara.
- Karavaş, B. (2017). Kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarına yönelik kullanıcı tercihlerinin belirlenmesi 'Artvin Kenti örneği'. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1), 58-69.
- Koç, N. (1991). AÜZF. Peyzaj Mimarlığı Bölümü Rekreasyon Ders Notları. Ankara.
- Koçyiğit, M., Yıldız, M. (2014). Yerel yönetimlerde rekreasyon uygulamaları: Konya Örneği. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2, 211-223.
- Korunan Alanlarda Sürdürülebilir Turizm. (2017). Avrupa Federasyonu. Erişim Adresi (04.12.2021): <https://www.europarc.org/>. Almanya.
- Kurdoğlu, O. ve Düzgüneş, E. (2011). Artvin Kent Ormanının rekreasyon olanakları ve kullanıcı tercihlerinin irdelenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 12 (2),201-213.
- Mansuroğlu, S. (2002) Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat fakültesi Dergisi*, 15 (2), 53-62.
- Mesire Yeri Yönetmeliği. (2013,05.03). Resmi Gazete (Sayı: 28578). Erişim Adresi: <https://web.ogm.gov.tr/ekutuphane/Tebliğler/Mesire%20Yerleri%20Uygulama%20Tebli%C4%9Fi.pdf>

- Meteoroloji Genel Müdürlüğü. (2021). *Malatya kenti iklim verileri*. Erişim Adresi (23.04.2021): <https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=MALATYA>
- Onat, F. (1998). *Yeşil Alan Kullanıcılarının Memnuniyet Derecelerinin Değerlendirilmesi: Beşiktaş İlçesi Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul) Erişim adresi: <https://polen.itu.edu.tr/xmlui/handle/11527/17132>
- Özçalık, M. ve Kumru, S.N. (2019). Kapıçam Tabiat Parkının Gülez Yöntemine göre rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi. *Turkish Journal of Forest Science*, 3, (2):129-141.
- Schwilgin, F.A. (1974). *Town Planning Guidelines*. Department of Public Works, Ottawa (Revised Edition)
- Serarslan, M. Zahit ve Bakır, M. (1988). Turizm Pazarlamasında Sporun Yeri ve Türkiye Açısından Değerlemesi, *Pazarlama Dünyası*, Mayıs- Haziran, Yıl:2 Sayı:9, ss.28-30.
- Sever, R. (2008). Malatya'daki hava kirliliğine coğrafi bakış/ A geographical look at the air pollution In Malatya. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 13(20):59-79.
- Surat, H., Surat B.Z. ve Özdemir, M. (2014). *II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu*. Korunan Alanların Rekreasyonel Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı: Borçka Karagöl Tabiat Parkı Örneği. Isparta.
- Surat, H. (2017). Gülez Yöntemine göre deriner baraj gölü ve yakın çevresi rekreasyonel potansiyelinin değerlendirilmesi ve alan kullanım önerilerinin geliştirilmesi. *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi*. 20(3): 247-257.
- Surat, H. (2018). Baraj Gölü ve Çevrelerinin Rekreasyonel Kullanımına Yönelik Potansiyellerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma; Deriner Barajı Örneğinde. *Journal of International Social Research*. 11(61):996-1010.
- Turgut Özal Tabiat. (2021). *Turgut Özal tabiat parkı tescil tarihi*. Erişim adresi (12.08.2021): <http://turgutozal.tabiat.gov.tr/>
- Türkiye İstatistik Kurumu. (TÜİK). (2021). *Malatya kenti nüfus verileri*. Erişim Adresi (23.04.2021): <https://cip.tuik.gov.tr/#>
- Ulutaş, A. (2019). *Kubbe Dağı (Kale/Malatya) Florası*. (Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya). Erişim adresi. <http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/handle/11616/14791>
- Yeşil, P. ve Hacıoğlu, V. (2018). Limni Gölü Tabiat Parkı peyzaj değerlerinin rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi. *Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(6): 680-688.
- Yılmaz, H., Karaşah, B. ve Yüksel Erdoğan, E. (2009). Gülez Yöntemine göre Kafkasör Kent Ormanının rekreasyonel potansiyelinin değerlendirilmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1): 53-61.
- Zencirkıran, M., Eraslan, E., Çetiner, S., Görür, A., Tanrıverdi, D. ve Çelik, B.H. (2017). Ballıkayalar ve Beşkayalar (Kocaeli) Tabiat Parkları peyzaj ve rekreasyon değerleri üzerine bir araştırma. *Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 31(2),157-175.

Determination of the Recreation Potential of Turgut Özal Natural Park in Malatya

Summary

1. Introduction

With the onset of urbanization, the migration of people from the countryside to the cities has increased and there has been a serious population increase in the cities. As a result of these migrations, people living in cities have faced some negativities. As these problems in cities increase, people's longing for nature has increased day by day, and this has led to the importance of recreation areas and green areas. (Akten & Aktan, 2011).

Recreation is defined as the activities that people do in their free time to get away from the negative effects of daily life, relax, and have a pleasant time. (Altunkasa & Uzun, 1991; Bozkurt, 2016; Karaşah, 2017).

Nature parks; With the "National Parks Law No. 2873", It received the status of "Protected Area" with " the Law No. 2873" that came into force in 1983. According to this law, Nature Parks are areas with plant diversity and natural habitat, allowing people to rest, have fun and spend time in visual integrity. (Doğanay, 2001; Çalık, Başer, Ekinci & Kara 2013).

This study aims to determine the recreation potential of "Malatya Province Turgut Özal Nature Park" according to Gülez (1990) method and to reveal the recreational factors in the Nature Park. In addition, as a result of the study, it is another aim to identify and eliminate the deficiencies and contribute to the literature.

2. Material and Method

The material of this study is Malatya City Turgut Özal Nature Park. Malatya province is located in the Eastern Anatolia Region. The coordinates of Malatya city are between 35° 54' and 39° 03' north latitudes and 38° 45' and 39° 08' east longitudes. It is 977 meters above sea level.

When the area used in the nature park is examined; It is seen that there are security and information points at the entrance and exit of the work area. There is sufficient parking space in the area. In areas with high slopes, there are picnic areas and observation hills where fires can be lit. In addition, there are picnic areas around the lake where fires are prohibited.

There are walking paths that provide uninterrupted transportation in the area, and there are country restaurants, country coffee shops, markets, and prayer rooms for visitors. The area was registered as a "Nature Park" in 2009. The area is 40.3 hectares.

In this study, the method of "Determination of the Potential of In-Forest Recreation Areas" prepared by Gülez (1990) was used. According to this method, the criteria used to determine the recreational potential of the area; Landscape value (P), Climate Values (İ), Accessibility (U), Recreation Facilities (RK), and Negative Factors (OE). The formula used to determine the recreational potential is presented below.

$$P+İ+U+RK+OE: RP\%$$

According to this formula, the percentage values of maximum scores, criteria, and effects are shown in the table (Table 1).

Table 1. Criteria and maximum points (Gulez 1990).

Symbol	Meaning	Maximum Points
P	Field and Landscape Value	35
i	Climate Value	25
U	Transportation and Visitor Potential	20
RK	Recreation Facilities and Environment	20

OE	Negative Factors	0, (Minimum -10)
RP%	Recreation Potential	100

The criteria in the table are evaluated over a total of 100 points. All of the criteria in the formula determine the outdoor potential of the study area (Table 2).

Table 2. Potential classification of forest recreation areas (Gulez 1990).

		Point (%)
Recreation potential	Very low	Lower than 30%
	Low	30%-45%
	Average	46%-60%
	High	61%-75%
	Very High	Over 75%

After determining the landscape values, the "Forest Evaluation Form" of Gulez (1990) will be used to determine the recreational potential of the area to be studied. (Table 3).

Table 3. Recreation potential evaluation table of the recreation area (Gulez, 1990).

Elements in the Formula	Characteristics of the Elements	Maximum Points	Further Characteristics of the Elements	Evaluation Points
Landscape Value (P)	Size of the Area	4	Larger than 10 hectares	4
			5 -10 hectares	3
			1- 5 hectares	2
			0.5- 1 hectares	1
	Vegetation Cover	8	Trees, bushy, grassy	7-8
			Only trees and bushy	6-7
			Bushy, grassy, spares trees	4-5
			Grassy and spaces trees	3-4
			Spaces grassy and bushy	3-4
			Bushy and spaces tress	2-3
			Grassy and spaces trees	1-3
	Open Water	8	Seaside	7-8
			Lakeside	6-7
			Riverside	4-5
			Streams	1-4
	Surface Condition (Slope)	5	Flatland	5
			Gently rolling	4
			Slightly sloping, hilly	3
			Slightly bumpy	2
	Visual Quality	4	Moderately bumpy	1
Paranomic view			3-4	
Superbdistant views, vistas			2-3	
Other Features	6	General vis. And the esthetic quality of the area	1-3	
		Such as natural monuments, falls, caves,historical and	1-6	

			cultural features, wild animals, birds etc.
Climate Value (i)	Temperature	10	Average of Summer (June, July, Aug) 16-17, 18-19, 20-21, 22-23, 24-25, 34-33, 32-31, 30-29, 28-27, 26-25 P: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
	Precipitation	8	Total of summer (June, July, Aug) months mm: 50, 100, 150, 200, 250, 300, 350, 400 pts:8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1
	Sun bathing (Cloudiness)	5	Average cloudiness in summer months 0-2, 2-4, 2-6, 6-8, 8-9 P:5, 4, 3, 2, 1
	Windiness	2	Wind speed in summer less than 1m/sec 2 1-3 m/sec 1
Accessibitiy (U)	Importance of Tourism of the Region in which the area located	4	Mediterranean, Aegean, Marmara coastline 3-4
			Black Sea coastline 2-3
			Important road routes, priority regions of tourism 1-3
	Having population a city at least 100.000 people in the area	5	Distance up to 20 km 4-5
			Distance up to 50 km 3-4
			Distance up to 100 km 2-3
			Distance up to 200 km 1-2
Reached time (from the center of the place with 5.000 population)	4	On foot up to 1 hour or by car 0-1/2 hour 4	
		By car 1/2 hour 3	
		By car 1-2 hour 2	
		By car 2-3 hour 1	
Transport (except taxi and private car)	4	Within walking distance or Regular public transport 3-4	
		Occasional public transport 1-3	
Other Means of Acces	3	Such as cable cars, accessible from the sea or lake, etc. 1-3	
Recreation Facilities (RK)	Picnic Facilities	4	Fixed picnic tables, grilles, etc. 1-4 (according to their qualities)
	Water resources	3	Supply of potable and other water 1-3 (according to their qualities)
	Accommodation Facilities	2	Fixed accommodation facilities 2
			Tente/mbile camping 1-2
	Lavatories	2	According to their qualities 1-2
	Car Parks	2	According to their qualities 1-2
Refreshment	2	According to their qualities 1-2	

	Wardness	2	Permanent wardens	2
			Temporary	1
	Other Facilities	3	Such as beach and shower facilities, for field games and other sports, facilities for specific activ., boat ramps, guided walks)	1-3
Negative Factors (OE)	Air pollution	-3	According to its pollution degree	-1, (-3) pts
	Assurance	-2	According to its pollution degree	-1, (-2) pts
	Water pollution	-1	For sea, lakes and streams	-1
	Pollution and lack of care	-1	Resulting in uncleared garbage	-1
	Noise	-1	Such as traffic and other noises	-1
	Other Negative Factors	-2	Such as quarries; slag tips; disused coal mines, factories, buildings, etc. nearby	-1, -2

The Sum Total of Potions or Forest Recreation Potential (%): 100

The reason for choosing this study area; the area is open to development, recreational activities are high, it is in an easily and quickly accessible location, it is large enough to allow intensive use and it is a center of attraction with its unique nature.

In the process of determining the recreational potential of the area, on-site investigations were made by visiting the study area, and photographs were taken in the area. Information about the use of the space was obtained thanks to the one-to-one opinions of the site managers. By evaluating the data obtained, deficiencies were determined and solution suggestions were presented.

3. Findings and Discussion

Landscape Value;

Size of the Area: The study area was determined to be 40.3 hectares and 4 points were given.

Vegetation Cover: Yellow pine (*Pinus sylvestris*), Conker (*Aesculus hippocastanum*), oak (*Quercus robur*), acacia (*Robinia pseudoacacia*), plane tree (*Platanus orientalis*), maple (*Acer campestre*), mulberry (*Morus nigra* 'Pendula'), oriental thuja (*Thuja orientalis*), acacia (*Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera'), weeping willow (*Salix babylonica*), golden bowl tree (*Forsythia intermedia*), taflan (*Euonymus alatus*), fraser photinia (*Photinia fraseri*), box (*Buxus sempervirens*), upright juniper (*Juniperus virginiana* 'Skyrocket'). The types of plants in the study area were determined and the vegetation of the research area; Grassland, sparsely wooded status was given 5 points.

Open Water: There is a lake in the study area that serves the visitors of the area. For this reason, 7 points were given.

Surface Condition (Slope): While the lake in the study area and the picnic areas around it have almost no slope, the regions further outside of this area have an ever-increasing slope in the form of a valley. For this reason, 3 points were given.

Visual Quality: In the nature park, which takes on a different appearance in all four seasons, interesting viewpoints are formed. As a result, 4 points were awarded.

Other Features: Since there are various predators and many bird species in the zoo, which is located right next to the area, 2 points were given in this category.

When all points were calculated and their values were added together, the Landscape Value category had a total point value of 25%.

Climate Value;

Temperature: It was observed that the average temperature of June, July, and August was 25.7 °C, and 10 points were given according to our method.

Precipitation: Considering the annual precipitation values, it was determined that it was 17.4 mm in June, 3.9 mm in July, and 3.5 mm in August. When the average of these values is taken, 8.3 mm value is obtained and 8 points are given according to the method.

Sunbathing(Cloudiness): When the summer period data of Malatya province is examined, 4 points are given because there are 11.9 hours of sunshine.

Windiness: It is seen that the annual average windiness in Malatya is 1.0. According to the working method, 1 point was given to the windbreak status category.

When the sub-headings of the climate values category are examined, a total value of 23% has been given to this category as a result.

Accessibility;

The accessibility category was examined under a single heading.

The fact that the study area is located on the Malatya-Elazığ highway (D300), close to the University campus and University dormitories, and the absence of a different place that can offer rural recreation opportunities of this size in its close region makes the area a place where many people can interact. Tourists going to Mount Nemrut should also use this route. For these reasons, the field was given 2 points. While scoring 3 km from the city center, it was given 5 points, 4 points due to the possibility of going on foot in 1 hour or within 30 minutes by car, 2 points for accessing the area by bicycle, and 1 point for transportation by Trambus vehicles.

When the sub-headings of accessibility are examined, it is seen that it has a total value of 14%.

Recreation Facilities;

Picnic facilities: There are picnic areas where fire can be lit and picnic areas where the fire is not lit. This category was given 4 points.

Water Resources: There are fountains homogeneously distributed throughout the area. For this reason, 3 points were given.

Accommodation Facilities: There are camping areas with tents or camping areas without tents, as well as large camping areas. 1 point was given because the possibility of camping with a caravan is limited.

Lavatories: There are enough toilet facilities on both sides of the lake for people to use. In addition, 2 points were given for good hygiene and cleanliness.

Car Parks: When the study area was examined, it was observed that the parking lots were homogeneously distributed. In addition, borrowing and parking points for cyclists were created by the municipality. This category has been given 2 points.

Refreshment: There are sales kiosks in the working area. 1 point was given because sales kiosks provide only seasonal service.

Wardness: 2 points have been given to this category because there is a sufficient number of cleaning and maintenance teams, security and inspection teams in the nature park.

Other Facilities: Finally, there is a children's playground, an uninterrupted jogging route, the possibility of renting a pedalo, a prayer room, information and administration center in the area. This category is also given 2 points.

As a result of the evaluations in the category of recreational facilities, this section was given a total value of 17%.

Negative Factors: When the negative factors in the study area were examined, it was determined that there was only sound pollution caused by the intense use of the area by people in the crowded summer months. Keeping the nature park constantly clean has a positive effect on the visitors and positively

affects recreation. As a result of these examinations, -1 point was given to the category of negative factors only because of sound and noise pollution.

4. Conclusion and Recommendations

When the Turgut Özal Nature Park is evaluated as a result of the examinations made, it is located in a location that can be easily reached from the city center of Malatya, is on the highway crossing route and is close to the University, and it is a place with easy accessibility, intertwined with nature, where University students can easily reach and engage in recreational activities. It can be considered as a recreation area where people can have a picnic in their free time, have fun, and escape from the intense and tiring pace of the city.

Turgut Özal Nature Park offers various recreational opportunities. It is a natural area that attracts the attention of nature lovers with the possibility of pedalo on the lake, jogging and promenade paths around the lake, and viewing points. The size of the area, the vegetation and the water surfaces it contains, and the fact that the surface situation is active because there are viewpoints that offer panoramic views show that the area has an interesting landscape value.

As a result; It has been determined that the recreational potential of the area is 78%. According to Gülez (1990), for a place to have a very high recreational potential, it must have a value of 75% or more. Therefore, it has been determined that the recreational potential of the study area is very high.

Within the scope of this study; to protect the sustainability of the work area and to be a place that can be operated efficiently, it is of great importance to comply with the planned development plan decisions and to create a visitor management plan.

In addition, it will create an important road map for the 15th Nature Conservation National Parks authorities, who are authorized in the management and administration of the area, to eliminate the deficiencies of the area. In addition, it will contribute to the practitioners for the field studies to be carried out in the protected areas and recreation areas to be newly created by the General Directorate of Forestry.